

Francesc Viadel

E. ORTS
● Què té d'universal el blaverisme?

— «Sens dubte, el seu caràcter reaccionari. Els blavers són o fan la mateixa cosa que els reaccionaris francesos, holandesos o alemanys, ara per la immigració o despús-ahir per l'amenaça d'una victòria de les esquerres als seus respectius països... el blaverisme sol barrejar la defensa a ultrança d'una identitat hispanovalenciana amb l'odi als comunistes, els homosexuals compromesos amb la seua autoreivindicació social, els agnòstics, els pacifistes, els intel·lectuals o la gent que du els cabells massa llargs.»

— **González Lizondo va ser el blaver per excel·lència, però podem considerar també Camps un blaver?**

— «Camps ha sigut un frau. La seu cohort ens el va vendre quasi com l'esperit sant del valencianisme liberal, com una reencarnació no sé si d'Ignasi Villalonga o de Jaume I... quelcom que no va desmentir, sinó més prompte al contrari. Des d'aquest punt de vista, la seua és una metamorfosi brutal. Amb tot i això, estic segur que fins fa quatre dies Camps es pensava sense matisos que el valencià venia de l'àrab i que els catalans duïen cua i banyes i *mos volien furtar la paella*. Crec que en algun moment algú li degué dir que si volia ser president més li valia no fer l'ase i evitar, per tant, mostrar-se davant dels sectors il·lustrats com una mena de Paquita *la rebenta plenaris*. El cas és que ha lluit durant molt poc temps la disfressa de valencianista moderat. Camps vibra amb el Cid o amb San Millán de la Cogolla més que no pas amb Roger de Flor o Poblet. És un clar producte de la burgesia castellanitzada de València.»

— **Parlem d'història-ficció. Creu que si la UCD haguera sigut hegemònica electoralment al País Valencià a la darrerria dels setanta i la primeria dels huitanta, ens hauríem estalviat el fenomen del blaverisme?**

— «Aquesta és una de les tesis que han gaudit de més prèdica. Jo mateix li l'he sentida a l'amic

L'autor de «No mos fareu catalans» recull en el seu llibre una detallada exposició de la història de l'anticatalanisme al País Valencià, des del paper de Consuelo Reyna a l'actuació de Camps

Viadel abans de l'entrevista, que va tindre lloc el passat dimarts. / JOSÉ CUÉLLAR.

PERFIL

Francesc Viadel i Girbés (Algemesí 1968) ha treballat com a periodista en diversos mitjans de comunicació (*El País*, *El Mundo*, *El Temps*...) i ha sigut col·laborador esporàdic d'El Punt. Com a novel·lista ha publicat *L'advocat i el diable* (2003), *Terra* (2002) i *Dies de Venus* (1999). Com a poeta ha escrit *Èxode salnitros* (1998) i *Si la Lluna és plena* (1991). Ha antologat *Envit*, *Arnadí-narracions curtes* i *Microsexe-microcontes eròtic*.

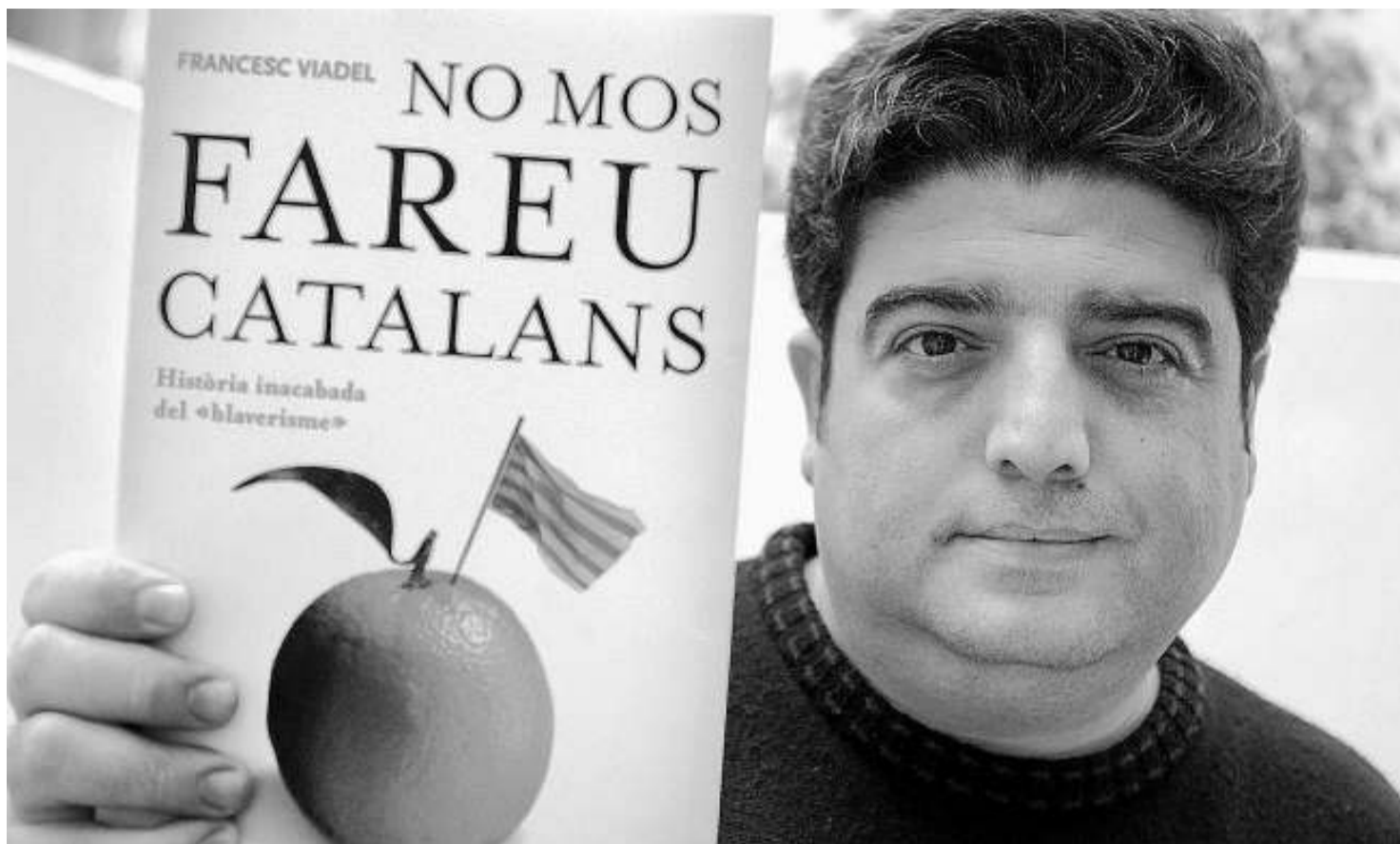
Francesc de Paula Burguera, que ha sigut un testimoni d'excepció de tot aquest desfici de l'anticatalanisme. De fet, inicialment, molts notables de la UCD no combregaven amb l'anticatalanisme, ni compartien aquesta estratègia. Això del blaverisme autèntic i *de las JONS* era un patrimoni de l'Alianza Popular compartit amb l'extrema dreta tradicional. Els centristes, en efecte, es blaveritzen per motius purament electorals. Tant és així que molts dels anticatalanistes de més pedigrí s'han cansat, fins a atipar-se'n, de parlar de l'oportunisme d'Emilio Attard en aquesta qüestió. Un Attard, per cert, capaç de vantar-se sorneguerament que ell es va inventar allò de Comunitat Valenciana i alhora de reconèixer que l'anticatalanisme fou un error... i tant que fou un error!»

— **Fa la sensació que Consuelo Reyna, exdirectora de *Las Provincias*, controlava tots els ressorts de la dreta i de l'anticatalanisme, però qui la controlava, a ella?**

— «Jo no sé si ho controlava exactament tot o, fins i tot, si algú la controlava, a ella. El que pareix prou palés és que vivia, i pel que sembla molt decentment, d'un conflicte que es preocupà a mantindre actiu com el flequer que té cura de les flames del seu forn. Si ga com vulga, el que és segur és que féu de gendarme ideològic dels de la seua classe social i política i ho féu, crec, de manera molt convincent. Seleccionà intel·ligentment, i a consciència, els objectius a abatre; discerní que era real i que no ho era, o dit altrament, què podia combatre amb èxit i què no. Tothom li va ballar els nanos, que és el mateix que dir que a tothom li va semblar bé el que es va dedicar a fer durant anys. Si a algú, amb influència és clar, li va semblar malament aquella cacera despietada o no ens en vàrem assabentar o ho va dissimular molt bé.»

— **Pel que escriu en el seu llibre, Tarradellas no va voler saber res dels valencians, Pujol només es va implicar discretament en el problema lingüístic, Maragall sembla que**

«CAMPS ÉS UN CLAR PRODUCTE DE LA BURGESIA CASTELLANITZADA DE VALÈNCIA. COM A PRESIDENT HA LLUIT MOLT POC DE TEMPS LA DISFRESSA DE VALENCIANISTA MODERAT»

L'assagista, amb la portada del llibre, editat a Barcelona per L'Esguera dels Llibres. / JOSÉ CUÉLLAR.

no té cap estratègia, Carod manté sense matisos la idea de construir els Països Catalans... de quina manera Catalunya podria ajudar que es normalitzaren les relacions amb el País Valencià perquè se superara el conflicte lingüístic?

— «Sospite que Catalunya, vull dir els notables de Catalunya amb alguna influència real, fa temps que donen per mort el País Valencià i el consideren una marca administrativa més de l'Estat espanyol. 'Ja s'ho faran', és el que deuen pensar aproximadament. Les persones més mal intencionades fins i tot ens deuen veure col·lectivament com uns

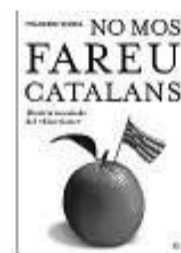
competidors potencials. Malauradament, l'enfrontament, el distanciament no ens beneficia en absolut. Ens necessitem. Personalment, com a ciutadà corrent, em negue que ningú em prohibisca veure TV3 o accedir a la lectura d'Espriu perquè tot això també forma part de la meua manera de ser valencià. Ho dic perquèestic segur que, a les hores d'ara, algú pot tindre la temptació d'acabar de deixar-nos a les fosques. Hauríem de refer les febles xarxes de relacions amb la resta de la nostra comunitat de llengua.»

— **Hauria aconseguit el blaverisme condicionar la política valenciana de la mateixa**

manera sense el recurs a la violència de baixa intensitat?

— «Possiblement, no. La pitjor violència, però, vingué de la mà de la desinformació i de la manipulació mediàtica. Pot fer més mal la propaganda que un escamot d'incontrolats. Hui hi ha una creença generalitzada que els catalans ens furten l'aigua o ens la neguen. És una idea que s'ha defés des de la televisió pública i des d'alguns diaris, no des de l'avalot violent. L'anticatalanisme ha penetrat la societat. A molts ja els va bé com a cortina de fum. Amb tots els matisos que es vulguen la dreta ultramuntana i els seus aliats diuen dels catalans i del ca-

EL LLIBRE

«NO MOS FAREU CATALANS. HISTÒRIA INACABADA DEL BLAVERISME»

Autor: FRANCESC VIADEL
Editorial: L'ESFERA DELS LLIBRES
Pàgines: 306

talanisme el mateix que els nazis o els altres francesos deien dels jueus, i no és cap exageració. Rus, president provincial del PP i alcalde de Xàtiva, demanava que els defensors de la unitat de la llengua, o siga dels partidaris de l'ús del valencià que ell mateix parla, s'exiliaren a Catalunya. Camps ha arribat a apuntar, confusament, a campanyes contra els interessos del país protagonitzades des de l'exterior per valencians que ha qualificat de 'canalles'. Ells són els valencians bons i els altres els traïdors.»

— **El ressò de les propostes dels partidaris de la tercera via en el món blaver o l'acostament entre els villalbistes i la cúpula del Bloc fa palés que anticatalanisme no és exactament sinònim d'espanyolisme?**

— «No però quasi. De fet, el blaverisme no espanyolista és pràcticament una anècdota. El que passa és que hi ha hagut gent que s'ha adonat que això s'aixecava sobre una immensa impostura i que no era més que la coartada indígena de l'espanyolisme més radical i ranci. Si mirem arere, és comprensible que en un moment donat algú pogués sentir-se ofès o, fins i tot, espantat davant de formulacions polítiques o culturals com la dels Països Catalans. La simple apel·lació a usar el valencià era, i encara ho és per a molts, tota una provocació, de vegades un insult. El context era el de la Transició. Hi hagué, a fi de comptes, com em deia un dia Xavier Marí, una dramatització de

«L'ANTICATALANISME HA PENETRAT LA SOCIETAT. A MOLTS JA ELS VA BÉ COM A CORTINA DE FUM. ELLS SÓN ELS VALENCIANS «BONS» I ELS ALTRES SÓN ELS TRAÏDORS»

**Estudies anglès?
El necessites a la feina?**

Llegeix cada setmana
CATALONIA TODAY
El primer periòdic en anglès de Catalunya.
Demana'l al 902 22 10 10

tot això. Molta gent de bona fe se sentí amenaçada, desconcertada... Les coses, però, han canviat, el país també, potser no massa, perquè continuem sent un poble poc inclinat a la cultura i igual de mal informat que fa uns anys. Amb tot, el valencianisme, cert valencianisme i cert blaverisme, ha madurat des de la frustració o el cansament. M'inspira i em complau veure Morera, Chanzà i Perelló, posem per cas, compartint taula en un debat d'Info TV, discutint civilitzadament.»

— Hi hagué la *primavera* de *Las Provincias*, la *primavera* de Broseta i també la *primavera* de Camps. Per què totes aquestes etapes oberturistes de la dreta han acabat fracassant?

— «És que jo crec que aquestes *primaveres* només han existit en l'imaginari dels demòcrates o de l'esquerra valenciana per un eventual afluirament dels plantejaments dels més retardataris. D'ací al fet que hi haguera la voluntat real per part de la dreta d'assumir algunes de les reivindicacions progressistes, n'hi ha una trossada. Algú es va creure, per exemple, que Aznar parlava català en la intimitat? És el mateix.»

— En el llibre, *Nosaltres, exvalencians*, es diu que Eliseu Climent es retroalimenta dels blavers i que en aquesta situació l'editor se sent còmode, encara que això haja contribuït a la guetització del valencianisme fusterià. Què en pensa?

— «No crec que Eliseu preferisca un país governat pels

L'autor de «No mos fareu catalans», també dedica un capítol a l'anticatalanisme a les Balears i a Aragó. / J. CUÉLLAR.

Camps, Pons o Fonts de torn, castellanitzat i políticament insignificant, *jivaritzat* civilment... Eliseu desperta passions contràries... ni amb ell ni sense ell. Trobe que s'ha pogut equivocar en moltes coses però, certament, moltes de les seues iniciatives han sigut importants a l'hora de

mantindre vives determinades inquietuds. L'omnipresència d'Eliseu en l'àmbit de la reconstrucció civil valenciana no és un problema d'Eliseu, sinó dels valencians o dels nacionalistes valencians.»

— La creació de l'AVL no ha apaivagat el conflicte. Quina utilitat va tindre llavors?

— «Li serví sobretot a Zaplana per a aïllar l'anticatalanisme, el seu principal competidor i per matisar alhora les crítiques de determinats ambients acadèmics. Molts pensarem, no sé si per cansament o ingenuïtat, que amb la llengua fora de l'agenda política podríem col·locar el valencià en un estatus de certa dignitat. Ens equivocàrem. A l'hora de la veritat, l'escola, els escriptors, els ciutadans compromesos amb el valencià continuen anant a la seua, al marge d'una AVL de què a penes sabem res, llevat del grapat que en viuen i dels que s'obrin pas a colzades per entrar-hi. Paradoxalment, l'AVL és l'únic garant jurídic que tenim els valencians de la unitat de la llengua.»

— Les renúncies dels socialistes en favor d'una reducció de la tensió lingüística van servir per a frenar l'anticatalanisme o per a reforçar-lo?

— «És difícil valorar aquesta qüestió. Van fer-se coses importants al costat de renúncies vergonyants o de complicitats recriminables. Ben mirat, que hui hi haja una escola en valencià ateses les circumstàncies de llavors, atesa la societat que tenim i la complexitat del partit socialista és un miracle. Això va ser una iniciativa dels socialistes: la primera escola en valencià en tota la nostra història. Ara bé, fóra immoral negar que Canal 9 fou un frau o que es mantingueren obertes com si res les vies de finançament al secessionisme o que es fera poc per informar i educar un poble que havia sigut manipulat.»

«SI A ALGÚ, AMB INFLUÈNCIA, LI VA SEMBLAR MALAMENT LA CACERA DESPIETADA PROTAGONITZADA PER REYNA, O NO ENS EN VAM ASSABENTAR O HO VA DISSIMULAR MOLT BÉ»

Interès assegurat

Una altra manera de llegir l'actualitat, recentrada i ampliada, sense les presses de cada dia. Treballada amb un enfocament més complet, entenedor i selectiu. Pensada per informar i entretenir, pensada per satisfer el seu interès. Cada diumenge, Presència. L'interès està assegurat.

Cada diumenge

EL PUNT